

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אהבה, חמלה, זעם ותוקפנות: מתיאוריה ליישומים טיפוליים - 3283

תאריך עדכון אחרון 12-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר' מירב הררי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: harari.meirav@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקשר הטיפולי מפגיש את המטופל והמטפל עם התפתחותם של מופעי נפש ורגשות רבי עצמה כאהבה ושנאה, ביטויי מיניות, זעם ותוקפנות. הבנתם של רגשות אלה וההתמודדות עמם היא מורכבת. הקורס יעסוק בהבנה והסבר של רגשות ומופעים רבי עצמה אילו ושל האופן בו הם באים לידי ביטוי בחיים ובטיפול בפרספקטיבות של תיאוריות פסיכואנליטיות שונות. מיקוד מיוחד ינתן לשאלות הבאות: כיצד לפגוש רגשות אילו בטיפול? כיצד להבין זעם? האם הוא תוצר של גורמים מולדים או מצב תלוי הקשר של חסך וסבל? כיצד ניתן למוסס תוקפנות? להתמיר ביטויי מיניות לאהבה שקטה? כיצד פוגשים את הצורך לאינטימיות, חמלה והתמסרות? מהו מקומו של המטפל? נדון בקורס באופן בו עמדה אמפאית ולקיחת אחריות של המטפל עשויה להיות מפתח להתמרתם של רגשות קשים ולתרום לצמיחה וגדילה של המטופל. הקורס יציע קריאה משותפת של טקסטים קלאסיים העוסקים בסוגיות אילו וידון בהתפתחותה והשתנותה של החשיבה אודותיהן בקרב הכותבים מפרויד, ויניקוט וקוהוט ועד כותבים בני ימינו כבולס, גנט, מיטשל, דיוויס ואחרים. קריאה זו תהווה בסיס לדין בדוגמאות קליניות אשר יוצגו בכיתה.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של הקורס הסטודנטים יכירו את התיאוריות הפסיכואנליטיות המרכזיות העוסקות ברגשות עזים בטיפול ויוכלו לתאר ולנתח את הפרקטיקה שלהם על פי הבנות אילו.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: דרכי הלמידה: קריאה ולימוד של חומר תיאורטי, דיונים, ניתוח של דוגמאות קליניות ושל הפרקטיקה של הסטודנטים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

א'. העברת אהבה

ב. אהבה ראשונית והשבר הבסיסי

ג. שנאה בהעברה הנגדית

ד. כאבי הנפרדות והשאפה לאחדותיות

ה. תוקפנות וזעם נרקסיסטי.

ו. תוקפנות והשדה ההתייחסותי.

ז. שנאה אוהבת.

חץ תשוקה ומיניות בהעברה ובהעברה הנגדית.
ט. מקומה של החמלה.

חומר חובה לקריאה:

אהבה

באלינט, מ. (2006). השבר הבסיסי. עם עובד. תל אביב. פרק 12- אהבה ראשונית (95-102). פרק 24- רגרסיה טיפולית, אהבה ראשונית והשבר הבסיסי (181-192).

פרויד, ז. (2002). הטיפול הפסיכואנליטי. עם-עובד, תל אביב. הערות על אהבת-העברה, 120-135. ברגשטיין, א. (2008). על היכולת לשאת את אהבתו של המטופל. שיחות כ"ב (2) 125-118.

מן, ג. (2014). אם לא תראה אותי- תראה לי. על פרדוקס האהבה בטיפול. שיחות, כ"ח (3), 245-252.

Davies, J.D. (1994) Love in the Afternoon: A Relational Reconsideration of Desire and Dread in the Countertransference. *Psychoanalytic Dialogues*, 4:153-170.

Davies, J.M. (2004). Whose Bad Objects Are We Anyway?: Repetition and Our Elusive Love Affair. *Psychoanal. Dial.*, 14:711-732.

Gabbard G. (1994). On love and lust in the erotic transference. *J.Am. Psychoanal. Asc.*, 42: 385-408, 1994.

Schameess, G. (1999). Therapeutic love and its permutations. *Clinical Social Work*, 27(1), 9-26.

שנאה ותוקפנות

בולאס, כ. (2000). צלו של האוביקט. פסיכואנליזה של הידוע שאינו נחשב. דביר הוצאה לאור, תל אביב. פרק 7: שנאה אוהבת. 148-132.

ביון, ר.ו. (1967). התקפות על חיבורים. בתוך: במחשבה שניה (2003). תל-אביב: תולעת ספרים

גנט, ע. (1990). מזוכים, כניעה, התמסרות: מזוכים כסטייה של התמסרות. בתוך: מיטשל, ס.א. וארון, ל. עורכים, (2013). פסיכואנליזה התיחסותית צמיחתה של מסורת. תולעת ספרים בע"מ, תל אביב. 297-262.

ויניקוט, ד'ו'. (2009). שנאה בהעברה הנגדית. בתוך עצמי אמיתי, עצמי כוזב. עם עובד בע"מ. תל אביב. 75-62.

ויניקוט, ד'ו'. (2009). תוקפנות בהתיחסותה להתפתחות רגשית. בתוך עצמי אמיתי, עצמי כוזב. עם

עובד בע"מ. תל אביב. 93-109.

מיטשל, ס. א. (2003). תקווה ופחד בפסיכואנליזה. תולעת ספרים, תל אביב. פרק 6: תוקפנות והעצמי המאויים. 200-

מן, ג. (2011). התבוננות הקשרית (קונטקסטואלית) על הטיפול בתוקפנות. שיחות, כ"ו, (1), 32-38.

קוהוט, ה. (2007). פסיכולוגיית - העצמי וחקר רוח האדם. הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה. תולעת ספרים בע"מ. פרק 5: הרהורים על נרקסיזם וזעם נרקסיסטי, עמ' 150-183.

Lachman, F.M. (2000): *Transforming Aggression: Psychotherapy with the Difficult To Treat patient*. Northvale, N.J. Jason Anderson. Ch. 1. 'Self psychology strikes back', 1-24.
Ch.10, 'A Requiem For countertransference'.

Brothers, D. (2008). *Toward a psychology of uncertainty: Trauma- Centered Psychoanalysis*. The analytic press, New York, London. Ch. 8, 'In the Ashes of Burnout. Lost(and Found) Faith.

Ornstein, A. (1998). *The fate of narcissistic rage in psychotherapy*. Psychoanalytic inquiry, 18, 55-70.

Gabbard, G.O. (1991). *Technical Approaches to Transference Hate in the Analysis of Borderline personality disorder*. Int. J. Psycho-Anal., 72:625-636.

Kohut, H. (1996). *The Chicago Institute Lectures*. London: The Analytic Press.

הרצאה 5: גוונים של תוקפנות אפשרויות של עצמי.

הרצאה 13: סוגים של תוקפנות.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 100 %

מידע נוסף / הערות: